

Rugsejo 13 d.: Šv. Jonas Aukšburnis; Barmantas, Barydė, Barmantas, Eulogyus, Jonas, Mangailis, Tolmine.

PLB BE STATISTINIŲ SMULKMENŲ

VYTAUTAS VOLERTAS

Avys, graudžios lemties gyvulėliai, laikosi būry. O katinai, plėšrūnai, bėga vienas nuo kito. Žmonės yra avelių ir katinų brovų. Kai kurių šeimų nariai, nepriklausomai susitvarę, stengiasi nesusvetimėti, susibėga arba susisiečia bent telefonu, laiškais. Katinų teorijos išpažinėjai krinka vėjų kryptimis, net pamiršta brolių seserų vardus. Tokių niekas atgal neprisišauks, nebent jiems kada nors prireiktų pagalbos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) nelemėty išmėtytus lietuvių laiko vienas būrys. Neseniai Vilniuje buvęs X seimas — tai iškriusios giminės susibėgimas. Ar jis pavyko, ar nepavyko, būtinų svarstymų, pasigyrimų ir pasiplepėjimų prasme, ne tiek svarbu. Tačiau labai svarbu, kad jis buvo. Gyvybė, nors su diegliais, vis tiek yra gyvybė.

PLB gimė nelaimėje, kad tą nelaimę šiek tiek sušvelnintų. 1949 m. birželio 14 d. jos pirmąjį dokumentą („gimimo metrikus“) sukūrė Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo komitetas (VLIK). Tai vargūnų benamių organizacija, prabilusi baiktis benamiams — būkime kartu ir dirbkime kartu! Lietuvių Charta (Chartija?) yra didelio įkvėpimo kūryba. Gaila, kad ją, PLB dokumentą, paskelbęs VLIKas pradėjo nykti, lyg visą išmintį ir kūrybą būtų Chartai atidavęs. Metęsis į savo vidaus politikos žaidimus, juos baigę visų žaidėjų pralaimėjimu. Kai varžybos neturi tikslo, jos tampa komedija.

PLB šiandien yra labai svarbus vienetas. Tai išsikūrusiems aukštai iškilėms orientacijos vėliava. Ji veda išsigelbėjimo oazę, veda link tėvų namų. Tėviškė visada buvo geriausia draudė elgetai, vertelgai, filosofui. Į ją, į PLB, kreivai žiūri būvę komunizmo visuomeniniai „traktoriai“, net šiandien arią kreivos spaudos puslapius.

PLB, apskritai Bendruomenė, iš dokumento lapų gyveniman iškilė Stasys Barzdukas. Oficiali pradžia buvo New York, pirmame PLB seime (1958.08.28-31), kur prezidentu vicepirmininku kaip tik ir buvo St. Barzdukas. Tada pirmuoju PLB pirmininku buvo išrinktas Jonas Matulionis (Prisimenu, kaip seimo metu, sekmadienį, katedroje vykstant iškilmingoms Mišioms, išbėgavęs gatvę, suradus telefono būdelę ir iš jos tiesiai į

radio stotį perdavė A. Juškauskas ir K. Lastauskas. Baltimorėje tvarkomai radio programai vykstantio seimo eigą. Seimu žmonių susidomėjimas buvo didelis.)

Reikia tarti, kad be JAV LB nebūtų buvę ir PLB. Tik po JAV LB buvo žengta PLB kryptimi. O sunkiausia, juodžiausia ir net pavojingiausia JAV LB kūrimo darba atliko St. Barzdukas. Jis yra LB vergas, kunigaikštis, patriarchas, šventasis. VLIKas parašė genialų dokumentą, St. Barzdukas jam suteikė gyvybę. Jis naudojosi visišku visuomeninės veiklos spektru — būti juodadarbiu ir džentelmenu.

Štai kodėl PLB pirmininku jis tapo tik 1969, o ne 1958 m. J. Matulionis turėjo praeities darbo skraistę, buvo vyresnis, todėl, pagal Barzduką, reikėjo jį PLB pirmininkystę pagerbti. J. Bačiūnas, senas imigrantas, pasiturintis, galintis paveikti savo kartos žmones — jam, taip pat Barzduko nuomone, tapti PLB pirmininku. Taip pat gerai prisimenu, kai 1963 m. Toronto seime St. Barzdukas mane kalbino ir prašė: „Ragink Bačiūną, kad sutiktų kandidatuoti“. „Labai mažai ji pažįsti“ atsakalbinejau. „Jis mėgsta jaunus žmones, paklausys. Priek, kalbink“. Priėjau. Bačiūnas stovėjo salės gale, šalia durų, sienon atsiremęs. Kalbinau, kiek sugėbejau. „Nežinau, Tamsta, kaip man reiktų elgtis“, Bačiūnas abejojo. Vėliau sutiko ir buvo išrinktas. Bet juk tai St. Barzdukas aukėjo save PLB naudai — sukūrė vėžimą, kad kiti jį riedėtų.

Visai kitaip reikalai klostėsi ketvirtame PLB seime Vašingtone (1973). Tada kandidato pre. J. Balkūnas, garbus, labai pozityvus ir gerai žinomas JAV lietuvių tarpe, buvęs LB laikinojo organizacinio komiteto (LOK) pirmininkas. St. Barzdukas manė, kad tai būtų idealus žmogus PLB auginti ir plėsti. Tačiau Čikagos aktyvistai surado ir rėmė kitą kandidatą, Bronių Nainį. Tai buvo priešingybė 1963 m. Toronto seimui: ten ieškota žinomos asmenybės, St. Barzdukui tampant darbo vergu, o čia pre. J. Balkūnas, daug LB aukojęs, buvo keičiamas į mažai žinomą, bet agresyvią ir Čikagos remiamą „dypuką“. Buvo keista, kad Br. Nainys drįso oponuoti pre. J. Balkūnui, pamiršęs St. Barzduko naudotą džentelmeniskumą visuomenėje.

Rinkimus laimėjęs, Br. Nai-

Praėjusį šeštadienį, rugsėjo 9 d., Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, pakviestas Chicago Humanities organizacijos, kalbėjo Northwestern universiteto Law School auditorijoje apie gamtosaus problemas ir jų sprendimą Lietuvoje. Prieš paskaitą auditorijoje pirmoje eilėje iš kairės: Alma Adamkienė, garbės konsulas pietinei Floridai Stanley Balzekas, Jn., senatorius Richard Durbin, prez. Valdas Adamkus ir kiti. Jono Kuprio nuotrauka.

nys buvo geras pirmininkas. (Jis pirmininkavo ir dešimtą PLB valdybai.) Darbštus, nors darbo elegancijos nepaisęs asmuo, drąsiu darbu ir energija atgaivinęs Pietų Amerikos ir surišęs Rusijoje, ypač Sibire, išblaškytus lietuvių.

Vytautas Kamantas, kelin-tasis ir 1997-2000 m. laikotarpio pirmininkas, skyrėsi nuo Br. Nainio. Jis taip pat darbštus, rūpestingas ir kietas, gerbią finansus, tačiau už Nainį mažiau skundėsi darbo ir atsakomybės sunkumais. Jis laikėsi artiau „kabineto“, Nainys stovėjo laukuose, prižiūrėdamas darbus. Abiejų derlius yra gausus.

PLB vykdė didelį, mūsų tautai svarbų uždavinį. Kaip bus ateityje, nežinome. Reiktų manyti, kad PLB reikšmingas darbas turėtų būti glaudžiau derinamas su Lietuvos valstybės uždaviniais. Juk pagalba lietuvių išlikimui pasaulyje nėra tik kokios nors žmonių grupelės uždavinys. Tai tautinės valstybės pareiga.

Turime paskutinį (2000.08) „Pasaulyje lietuvių“ numerį. Geras, patrauklus leidinys, būtinai kiekvienuose namuose, nors jame yra daug pagrazinimų, pakaišinėjimų žiedelių, o istorija šiek tiek karpyta pasigyrimų pliuptelėjimais. Nėvykdyta teorija paversta praktika, sušlavinti visi savų ir svetimų darbų trupinėliai. Traktoriai stoties valdytojas negali girti, kad jis asmeniškai suarė tūkstančius hektarų. Darbų koordinacija nėra tiesioginis ir asmeniškas darbas atlikimas.

Skelbiama, kad jau rašoma PLB istorija. Ar ji bus tik seimų, valdybų ir pareigūnų kronika? Ar joje matysime aplinką, kurioje PLB kūrėsi? Ar tai nereiktų vienos Lietuvių Bendruomenės istorijos, tiksliai nagrinėjančios Bendruo-

ŽMONIJA I XXI AMŽIŲ ATSINEŠĖ TUBERKULIOZĖS GRĖSMĖ

DPA-ELTA išplatino žinią apie Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) perspėjimą dėl sparčiai plintančios vaisiškų atsparos tuberkuliozės. PSO ragina valstybių vyriausybes sutelkti jėgas kovai su šia nelaime. PSO pranešime išpėjama, kad pastaruoju metu pavojingai išaugo geriausiems vaistams atsparios tuberkuliozės formos. Šis reiškinys pastebimas ne tik neturtingose šalyse, bet ir Vokietijoje bei Danijoje, kur pastaraisiais metais susirgimų padavėję 50 proc., kai kur netgi dvigubai. Indijoje, Iranė, Mozambike ir Rusijoje daugiau negu 3 proc. pacientų ši liga yra mirtina. Izraelyje, Italijoje bei Meksikoje — 6 proc. Estijoje tokių pacientų padaugėjo iki 18 proc.

I PSO konferenciją Amster-

menės kelius įvairiose šalyse? Ar tai nebūtų ir finansinai lengviau, nes prisidėtų atskiros šalys? Ar toje istorijoje Stasys Barzdukas liks tik penktosios valdybos pirmininkas, ar taps kuo buvo, Lietuvių Bendruomenės (ir PLB) kūrėju? Vėliau neišvengiamai ateis svarbesnis už užfrotas puošnias kunigaikštis.

PLB, kaip ir kraštų bendruomenės, sulaukė mūsų nykimo. Neuztenka tik sveikinti dirbusius ir vargusius. Reikia jiems padėti, prisimenant Stasio Barzduko kūrybiškumą šėšeli visuomenėje, Br. Nainio, V. Kamanto ir kitų pirmininkų aukas. Statistiką, nors ir teisinga, visada nugali istorija. Istorija sugeba prasišverbti po statistikos ištempta palapinė ir pamatyti gyvenimą ne tik koks jis yra, bet ir koks buvo.

dame, kurios tikslas buvo apibrėžti kovos su tuberkulioze strategiją, buvo susirinkę 20 valstybių atstovai. Tuberkuliozė — viena iš labiausiai pasaulyje paplitusių ligų. Jos sukėlėjai plinta per orą, kai sergantis kalba, čiaudo, kositi, juokiasi. Šiuolaikinei visuomenei, pamėgusiai keliauti, kyla didesnė ir tuberkuliozės grėsmė.

Lietuvoje per dešimtmetį sergamumas šia liga padidėjo daugiau kaip 2 kartus. 100,000 gyventojų 1998 m. teko 81,4 sergantis. Pastaruoju metu sergamumas šiek tiek sumažėjo. Neseniai penkios Šiaurės ir trys Baltijos šalys pasirašė bendradarbiavimo projektą „No TB-Baltic“. Iš šio projekto biudžeto Lietuvai skirta daugiau kaip 1 mln. JAV dolerių. Už šias lėšas bus įkurti ir gerai aprūpinti 25 mikroskopinių tyrimų centrai, finansuojamas medikų mokymas.

Medikai pastebi ir kai kuriuos keistus reiškinius. Pvz., Kauno rajone, blogėjant šalies ekonominei ir socialinei situacijai, susirgimų tuberkulioze padaugėjo. Pernai sirgo tik 69 iš 100,000 gyventojų (1990 m. — 80). Žymiai sumažėjo sergamumas Kaišiadorių, Prienų, Raseinių rajonuose, o didžiausiam Kauno apskrityje tuberkuliozės stacionare Romainiuose yra per šimtą laisvų vietų.

„Draugo“ inf.

* **Panevėžio kinekopu bendrovė „Ekranas“** per šiu metų 8 mėnesius uždirbo 39,9 mln. litų grynojo pelno, arba beveik visą šiais metais planotą pelno sumą (40 mln. litų).

DRAUGAS, 2000 m. rugsėjo 13 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

Taikinys — vaikai

„Amerikiečiai atrado Ameriką!“ — būtų galima pasakyti apie vėliausią „sensaciją“, kurią jau pasigavo ir šio krašto žiniasklaida, ir, aišku, politikai. Ypač abiejų partijų kandidatai į prezidento vietą.

Ta „visus sudrebinsusi žinia“ iš esmės — jokia naujiena. Tai, kad pramogų pramonė gamina vis žiauresnius ir baisesnius filmus bei video žaidimus, taikydama juos jaunesniems ir jaunesniems vaikams, žino tėvai, mokytojai, dvasininkai. Ne kartą prieš tai pareikšti protestai, bet jie visuomet nuskrenda pro kurčias ausis. Pramogų pramonė turi neribotus išteklius, gerus advokatus ir moka atrasti pasiteisinimų.

Tačiau šiomis dienomis JAV „Federal Trade Commission“ paskelbė vėliausių tyrimų duomenis, kuriuose tiesiai sakoma, kad pramogų pramonė „agresyviai ir nuolat perša savo filmus ir žiaurius video žaidimus vaikams“. Mėgstamiausias taikinis yra geriausia „pramogoms“ rinka yra paaugliai, maždaug tarp 12 ir 17 metų amžiaus, nors patys gamintojai ant žaidimų bei vaizdajuosčių įpakavimo rašo, kad jos skirtos daug vyresniems. „Reikia juos pagauti, kol jauni, tuomet ši rinka ne taip greitai užsidarys“, — išsireiškęs vienas pramogų pramonės atstovų.

Nei jam, nei kitiems nerūpi, kaip tas nuolatinis pasinerimas į smurto pasaulį žaloja jaunameticio vaiko sielą, atbuktina jį bet kokiam žmogiškumui, jautrumui. Žaidimuose ir filmuose peršama mintis, kad visas problema galima išspręsti jėga, ginklu, smurtu, nejučiomis taip gliai išsiskynia vaiko-paauglio-jaunuolio sieloje, kad, progai atsiradus, prasiveržia lyg ugniaaknis į aplinką. Tuomet dažniausiai nukentia nekaltieji.

Jau ne kartą pasigirdo aštri kritika filmų bei kitų pramogų pramonės adresu, kad žengiamai labai pavojingu keliu, nes pastarųjų kelių metų įvykiai — smurto prasiveržimai ypač mokyklose — sukrete visą kraštą. Žinoma, tik ne tuos, kuriems ta kritika taikoma. Kaip „National Rifle Association“ moka įtikinti tiek vyriausybę, tiek elilnius gyventojus, kad kiekvienas amerikietis turi negincijamą teisę nešiotis su savimi šaunamąjį ginklą „apsigynimui, ar tabako pramonės šulai taip sumaniai atremti kaltinimus apie rūkymo žalą sveikatai, pra-

mogų kūrėjai tvirtina, kad jie patys savo gaminius tikrina, skirsto į kategorijas — kuriai amžiaus grupei kas tinka.

Minėtoji valdžios komisija dirbo visus metus, tad jos darbas buvo ir kruopštus, ir išsamus. Komisijos sukurimą paskatino pernai įvykusios žudynės Colorado valstijos gimnazijoje ir kitose mokyklose. Atrodo, kad pagaliau Amerikos vyriausybė išgirdo savo piliečių nepasitenkinimą ir — ypač rinkiminiais metais — pasistengė atidžiau pažvelgti į šią problemą.

Tačiau nereikia manyti, kad komisijos duomenys ar prezidentinių kandidatų pasisakymai ilgai išsilaikys. Tiesiog kritika taikoma, patogia užlenda už konstitucinės „išsireiškimo laisvės“, o Amerikoje apskritai didžiausias „baubas“ ir yra tos laisvės varžymas. Net tuomet, kai „išsireiškimo laisvė“ piktnaudžiaujama. Vis tik kai kurie komisijos atradimai verti dėmesio, kaip verta atkreipti dėmesį ir į būdus, kuriais pasiekiamas jaunesnė publika. Pavyzdžiui: skatinama „R“ raide žymimus filmus (skirtus suaugusiems) įpiršti paaugliams tarp maždaug 12-18 metų amžiaus. Jų smalsumą pamatyti filmą geriausiai sužadins parinktos trumpos ištraukėlės. Svarbu, kad kuo daugiau berniukų (ir mergaičių) tas ištraukėles matytų, tad reikia jas įterpti į vaikų mėgstamas programas; žiaurius, lytinių išskrypimų, smurto prieš moteris ir vaikus filmus dovanoti paauglių organizacijoms, kad galėtų parodyti stovyklose ar susirinkimuose; žiaurius video žaidimus, kurie taikomi tik suaugusiems ar gerokai vyresniems, sudominti berniukus tarp 12 ir 17 metų. Tai tik trumpa ištraukėlė iš ilgo komisijos duomenų sąrašo.

Kad tai rimta problema, kuri kažkaip vis nustumiama į šalį, niekas neabejoja. Nors pramogų kūrėjai mėgina „svedinuką permesi į kitą tinklo pusę“ ir siūlo tėvams daugiau dėmesio kreipti, ką jų vaikai mato televizijoje, kokius žaidimus įsideda į kompiuterį, o geriausias būdas nenorimas programas sustabdyti yra išjungti televiziją, vis tik ta priemonė nelabai veiksminga. Nors niekas nenorėtų, kad iš tikrųjų būtų įvesta cenzūra „iš aukščiau“, bet iki to taško gali prieiti, jeigu kitos priemonės neveiks.

sąrašuose galime rasti ir jo piniginių indėlių. Jis suprato, kad ir savo, kaip aukotojo, pavyzdžiu geriau galės pritraukti tautiečius prie organizuojamų šelpimo akcijų. Ir vėliau, t.y. 1917-1919 metais, jis daug prisideda prie organizuojamų rinkliavų. 1917 metais jam tuo teko tiesiogiai rūpintis, nes tais metais Bronius buvo Lietuvos nepriklausomybės fondo pirmininku. Nors 1917 m. gruodžio 1-2 d. fondo suvažiavimas vienbalsiai jį vėl perrinko pirmininku, bet šių pareigų atsisakė. Tačiau fondo veikloje, kaip susipratęs lietuvis, toliau dalyvauja, prisidedamas savo aukomis. Viena ryškesnių aukų rinkimo akcijų, kurią organizavo 1918 metais „Lietuvos“ redakcija, tai aukų rinkimas kovojantieji už laisvę Lietuvos valstybei. Akcija pavadinta — aukos „Kaledų eglaitėi“, t.y. surinktus pinigus numatyta skirti Lietuvos gyventojams, kad jie galėtų džiaugsmingai pažymėti svarbiausias tautines ir religines šventes. Vienas pirmųjų aukotojų Čikagoje ir buvo B. K. Balutis, paaugkęs 25 dolerių sumą. „Kaledų eglaitės“ akcija pavyko puikiai, ir 1919 m. sausio 8 d. per „Lietuvos“ redakciją Lietuvos nepriklausomybės fondą persiuntė 10,000 dolerių aukų.

Pabaiga

AMERIKOS LIETUVIŲ AUKOS LIETUVAI 1911—1916 METAIS

DR. JUOZAS SKIRIUS

Nr.6

Vienybės šalininkas Bronius darė nuolaidas ir dėl to, jog turėjo puikų pavyzdį — pravestus „Lenkų dienas“ rezultatus. Nepaisant, kad jų JAV yra septynis kartus daugiau nei lietuvių, bet dėl savo labai gilaus suskilimo tesurinko tik 17,000 dolerių. Taigi, B. K. Balutis, kaip ir kiti jo vienmėčiai, gerai suprato, kad „Lietuvių diena“, priklausomai kaip jai bus pasirodžius, gali atnešti lietuviams daug finansinės ir net politinės naudos, arba nieko.

Atvykus į Čikagą M. Ycui ir kunigui J. Žiliui-Zilinskui, Čikagos komitetas dar kartą kreipėsi į socialistus, įvyko specialus susirinkimas, kur dalyvavo „Lietuvos“, „Draugo“, „Kataliko“ ir „Naujienu“ redakcijų atstovai bei M. Ycas ir J. Žilius-Zilinskis. Ši karta socialistų atstovai (P. Grigaitis, K. Gugis ir K. Jugeilionis) jau nebuvo tokie kategoriški kaip anksčiau. Mat M. Ycas pareiškė, jog galima siųsti nors ir trėdalių aukų M. Biržiškos, J. Šaulio, J. Vileišio ar S. Kairio vardu. Lietuvoje, anot kunigo J. Žiliaus-Zilinskio, „dabar nėra partijų“, visi darbuojasi išvien, o paminėti asmenys dirba net ir Lietuvių nukentėjusių nuo karo šelpiti draugijoje, kuria socialistai iki šiol nenorėjo pa-

sitikėti. Susirinkime socialistai sutiko ir su tuo, kad galima aukas skirstyti taip, kaip pasakys M. Ycas ar J. Žilius-Zilinskis. Bet tokias sąlygas siūlė B. K. Balutis dar pirmosios derybos su P. Grigaitiu.

Čikagos pagrindinių srovių susitarimą „Lietuvos“ redakcija įvertino, sakydama, kad Čikagos pavyzdys turi būti pavyzdžiu ir visos Amerikos lietuviams. Ir perspėjo — tik „lai niekas nemėgina nušviesti dalykų iškreiptoj formoj, kad užsimezges žiedas pirm nenuvystų, nepražydės“. Šiuo momentu labai svarbu, kai išieivij srovės išreiškia viena kitai pasitikėjimą. Ir visumoje, svarstė „Lietuva“, esant vienvei Lietuvos veikėjų tarpe, nėra jokios prasmės peštis išieivijos srovėms Amerikoje.

Laikraštis savo numeriuose plačiai spausdino medžiagą apie „Lietuvos dienos“ komitetų įvairiuose telkiniuose kūrimą. Čia dažnai pabrėždavo ir kairesnes pakraipos išieivij norus kartu su tautininkais ir katalikais darbuotis nukentėjusių nuo karo labui. Žemesni išieivijos sluoksnių aktyvumas turėjo įtakos socialistų vadams, palankiau elgtis dešiniųjų atžvilgiu.

„Lietuva“ mirgėjo entuziastingais atsisaukimois į tautiečius prieš „Lietuvių dienos“ pravedimą. Ji siūlė sudaryti sąrašus tų lietuvių draugijų, kurios ypač aktyviai dalyvaus aukojime. Laikraščio redakcijos nuomone, būtent „Lietuvių diena“ parodytų kaip draugijos supranta savo Tėvynės reikalus, kaip juos remia, kaip už juos kovoja ir visumoje „ko mūsų draugijos yra vertos“. Susikūrę komitetai registravo aukų rinkėjus. Centrinis komitetas į vietos komitetus siuntė agitato-

rius, aiškinti rinkėjų vaidmenį ir svarbą aukų rinkimui. Pačiam B. K. Balutiui su kalbomis teko nemažai kartų dalyvauti įvairių mažesnių Čikagos komitetų susirinkimuose. „Lietuva“ net paskelbė, jog tas rinkėjas, kuris surinks daugiausia aukų, gaus 100 dolerių premiją.

1916 m. lapkričio 1 d. praėjus aukų rinkimas „Lietuvos“ vertinimu, praėjo žymiai geriau, nei tikejosi organizatoriai. Apibendrintais duomenimis, iki 1917 m. vasario 18 d. JAV Raudonasis Kryžius, per kurį išieivija nusprendė šelpiti nukentėjusius nuo karo lietuvių, gavo 176,863.28 dol. aukų, iš kurių 156,190.88 dol. įteikė Centrinis komitetas, o likusieji atėjo iš kitų lietuvių draugijų. Šiame bendrame kiekyje socialistų Lietuvos šelpimo fondo indėlis siekė 21,828.81 dol. Ne vienas tūkstantis dolerių, kurių neįskaiciavo į bendrą sumą, buvo išsiųstas tiesiog Europos lietuviams.

„Lietuvių diena“ dar kartą įrodė, kad vienybė galima tarp skirtingų išieivijos srovių, kad bendra veikla leido sukaupti didelę pinigų sumą, kurią vėliau panaudojo Lietuvos reikalams. Tą dieną pravestas, plačiai išgarsino lietuvių ir Lietuvos vardus.

Aukos ir B. K. Balutis

Aukščiau aprašytas JAV lietuvių telkimas aukojimui Lietuvos reikalams akivaizdžiai mums parodo redaktorių B. E. Baluti, kaip veiklų ir talentingą telkimo organizatorių. Bet čia jis veikė ne vien tik savo aštria plunksna ir oratoriaus sugebėjimais. Aukotojų

„Lietuvos“ išieivijos ir Lietuvos jungtis;

„DRAUGAS“ lietuviybės švyturys ir sargai!

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

Paskyrimas naujiems darbams Romoje

Kai 1969 m. birželio mėnesį turėjau išvažiuoti į Romą, į generalinę kapitulą, Šv. Kazimiero provincija neturėjo niekur skolų, mokykla veikė naujuose pastatuose ir turėjome gerą ūkį Wisconsin valstijoje. Romoje betgi man buvo kažkaip nyku ir liūdna. Nebuvo jau vysk. P. Brazio, su kuriuo viską aptardavau. Vyriausiu vienuolio vadovu — generolu buvo išrinktas lenkas iš Jungtinių Amerikos Valstijų, kun. I. Sielski, o aš jo pavaduotoju — vicegenerolu. Generaliniai pareigūnai renkami šešeriems metams. Suvažiasieji į generalinę kapitulą nutarė konstituciją pritaikyti prie Vatikano II reikalavimų, nugriauti senąją Romos namą ir jo vietoje pastatyti naują. Šituos du didžiulius darbus turi atlikti Romos namai išrinktieji pareigūnai. Kai kapitulą pasibaigė, sudarė komisiją iš penkių žmonių konstitucijai apsvaistyti ir pritaikyti prie Vatikano II reikalavimų. Man komisija išrinko pirmininkauti. Komisijos susirinkimai buvo kasdien per visus pirmus metus.

Atnaujintos Marijonų vienuolijos konstitucijos buvo sudarytos palaiminto Jurgio Matulio. Jos buvo pritaikytos jau mūsų laikams. Mums atrodė, kad daug ko nereikia keisti. Kai buvo sušauktas visuotinis suvažiavimas dėl konstitucijos pritaikymo Vatikano II reikalavimams, tai lenkai pristatė savo sudarytą projektą. Kaip visur, taip ir šiame reikale, pasirodė dideli skirtumai tarp lenkų ir lietuvių. Lenkų buvo dauguma ir jie nubalsavo pradėti svarstyti mūsų pagal lenkų atvežtą projektą. Taip išėjo, kad mūsų vienerių metų darbas liko neįvertintas. Gana ilgai užtruko, kol buvo užbaigtos naujos konstitucijos. Lietuviams buvo svarbu, kad konstitucijos būtų pagal palaiminto Jurgio Matulio mintį ir dvasią, o lenkai norėjo, kad Dievo tarnas St. Papezyskis, Marijonų įsteigėjas, trijų šimtų metų palikimas neišnyktų.

Vienuolijos ikūrimo jubiliejus Liubline

1973 m. Lenkijoje Liubline buvo sušauktas jubiliejus Marijonų vienuolijos trijų šimtų metų ikūrimo sukaktį. Tame minėjime buvome mes tik trys lietuviai — kun. Juozas Vaisnora, kun. Jonas Duoba ir aš. Iš Lietuvos į Lenkiją komunistai nieko nešleido. Tris dienas buvo skaitomos paskaitos ir diskusijos buvo Liublino katalikų universitete. Laivu laiku lankėsi Jogaila, kur buvo 1569 metais Liublino seime priimtas Lietuvos ir Lenkijos santykių aptarimo aktas, ir kitas vietas, kur karo metais vokiečių naciai persekiojo lenkus. Aš turėjau skaityti paskaitą apie Lietuvos marijonus. Po paskaitos priejo prie manęs istorijos profesorius ir apsikabinęs mane viena ranka. Kitos rankos jis neturėjo. Jis ją prarado per Varšuvos sukilimą prieš vokiečius. Mane sveikindamas jis pradėjo kalbėti apie Liublino unijos atnaujinimą. Aš jam labai tiesiai taip ir pasakiau, kad mano kartos lietuviai Liublino unijai yra labai priešingi. Kai jis paklausė, kodėl mes esame priešingi, aš jam atsakiau, kad per tą uniją lenkai viską gavo, o mes viską

praradome. Tada jo ranka taip ir nukrito nuo mano peties. Taigi visi lenkai dar vis gyvena Liublino unijos istorinėse svajonėse. Tais patiais metais tas vienanankis istorijos profesorius atvažiavo su ekskursija į Romą. Kai jis lankėsi mūsų name, tai vengė mane susitikti. Taip man ir atrodė, kad dėl tos Liublino unijos jau aš nesu lenkų draugas.

Romos name lenkų buvo dauguma. Su jais mano santykiai buvo labai geri ir draugiški, Romoje buvo du studentai iš pavergtos Lietuvos — kun. Pranas Vaičekonis, kuris studijavo Šv. Tomo universitete — Angelicum, ir kun. Juozas Pranka, studentas Gregoriana universitete. Su jais kun. Jonas Duoba ir aš draugavome ir daug kur patarėdavome, kur reikia padėdavome. Prieš jų išvažiavimą į Lietuvą trumpom atostogom nutarėm vakare susitikti Margarita restorane. Kai ir kam turėjome pranešti Lietuvoje, jie galėjo lenkų viršų ir persikau į sodą. Visur radau viską užrakintą. Vieno kambario langas į sodą puse atrodė lyg truputį praviręs. Į tą langą pabarškinau. Niekas neatsako. Nors langas buvo, aukštai nuo žemės, bet pasisekė pro jį išliauzti į kambarį. Kambaris tuščias. Turbūt kun. P. Jasinskis, kuris tame kambariame nakvodavo, irgi buvo kur nors išėjęs ir dar negrįžęs. Pro didžiulius duris įėjau kun. J. Duobą, kuris užrakino ir vėl su sklaidžiu virtinimom. Rytojaus dieną visus išklausičiau, kas ir kodėl taip negražiai su mumis pasielgė. Niekas nė žodžio apie tai nepratarė. Visi vaidino, kad nieko nežino. Neseniai buvo tas vienanankis istorijos profesorius svečias pas lenkus. Žinoma, jie apkalbėjo ir mano nuomonę apie Liublino uniją. Per tą uniją praradau savo draugystę su lenkais. Taip man ir atrodė, kad nežinau, kada lenkas yra tavo draugas ir kada priešin.

Iš Romos, iš mūsų namo dar už Vatikano septynis kilometrus turėjome išsikelti pas Šv. Jono nuo Kryžiaus vienuoles pusei metų. Senąjį namą reikėjo nugriauti ir jo vietoje pastatyti naują. Ta statyba turėjo būti mano atsakomybė, bet ją tvarkė namo ekonomas kun. Zenonas Roslon. Po pusės metų vel turėjome apiešti seselių vienuolyno patalpas, nes tuo metu buvo sutarta patalpas išnuomoti kokiai kitai vienuolijai. Tada persikraustėm gyventi į mons. L. Tulabos įkurtą viešbutį prie Lietuvos kolegijos, Piazza Asti, 25, Roma, iki bus pastatytas naujas namas. Kazkas paskleidė gandus, kad lietuviai marijonai stato lenkams Romoje naujus namus. Nieko panašaus. Tiems Marijonų kolegijos namams Romoje jau nuo seno buvo renkami pinigai į atskirą

Dr. Petras Kisielius. Jono Kuprio nuotrauka.

LIETUVIAI TURI UŽMIRŠTI ŽODĮ „NEAPSIMOKA“

Pokalbis su dr. Petru Kisieliu apie krikščionišką veikimą Lietuvoje

Neseniai grįžote iš kelionės į Lietuvą. Turėjote progos lankyti įvairiausiose renginiuose: Ateitininkų kongrese, politinių kalinių ir tremtinių suvažiavime Ariogaloje, dalyvavote naujojo vyskupo Jono Kaunecko šventinio iškilmės ir t.t. Ar išvažiavote nuramintas, ar atvirkščiai — nuvilnas krikščioniškojo gyvenimo Lietuvoje?

Krikščionių jaunimas — galima jį pavadinti bendru ateitininkijos vardu — man padarė gražų įspūdį. Jų kongrese dalyvavo apie 600 narių — galėjo ateiti ne tik delegatai, bet visi, kas norėjo. Man atrodė, kad ateitininkija žydi, stiprėja, narių daugėja (turi apie 2,000). Gal ši organizacija taip greitai nesiplečia, kaip buvo po Pirmojo pasaulinio karo, bet aš matau priežastį: tuomet ateitininkais tapdavo jaunuoliai iš moralaus, tikinčio kaimo, o Lietuvoje praktikuojantį žmonių buvo gal 80 proc. ar daugiau. Šiuo metu, jeigu praktikuoja 12-15 proc., tai dirva ateitininkiskam jaunimui yra kur kas menkesnė. Mane stebino ateitininkų jaunimo rimtis, drausmingumas ir ypą sužavėjo talentų vakaras. Jis tęsėsi daugiau kaip 3 val. Tai buvo dalyviai iš įvairių kuopų ir įvairių Lietuvos kampelių. Toks geras pasidomėjimas, paties renginio vedimas — su įžangomis ir intarpais... Iš tikro, ko gero niekada nemačiau tokio gero talentų vakaro, nors esu buvęs ir jaunimo kongresuose, ir kitokiuose jaunimo susibūrimuose. Žiūrėdamas į ateitininkus galvoju, kad Lietuvai ateina šviesa iš tikinčiojo jaunimo. Iš čia ji susilauks ir moralinio, ir religinio atgimimo.

Be abejo, krikščionims norėtųsi, kad ir valstybė būtų tvarkoma krikščionių. Esate krikščionių demokratų rėmėjų išeivijoje grupės valdybos narys ir Lietuvoje būsite susitikęs su abiem sparnais: ir jaunaisiais, neseniai atsiskyrusiais nuo LKDP bei pasivadinusiais Modernių krikščionių demokratų sąjunga, ir vadinamais „motininės“ partijos atstovais. Kaip ten reikalingi klostosi dabar?

Krikščionys demokratai turi gražią mintį, stengiasi suformuoti ne tik savo programą, bet ir nori padėti Lietuvai, tik kažkodėl iki šiol jiems nelabai sekasi. Man teko susitikti su daugeliu LKDP partijos narių. Kartu su Marija Remiene dalyvavome pasikalbėjime su krikščionių demokratų „konservatorių“ grupe — apie 12 žmonių. Įspūdis, aišku, geras. Ateina rinkimai, tuo ropinasi kiekviena partija, kiekvienas Lietuvos žmogus gyvena tam tikra priešrinkimine kaitra.

Teko kalbėtis ir su modernių grupe, joje buvo gal 7 žmonės. Jų aiškinime padėties ir visos vystymosi genezės — kaip jie pradėjo savo darbą LKDP, buvo nemaža nusiskundimų dėl demokratinio nusistatymo trūkumo partijoje. Buvo galima suprasti kai kuriuos jųėjimus ir tam tikra prasme juos pateisinti.

Ko norėjosi — norėjosi vienybės. Skilimas partijai ne naudingas, bet negalima kaltinti tikrai vienos pusės, kad tokiusėjimus padarė. Kai skaitei spaudoje ir girdėjai, kad rinkimuose, kai buvo renkama taryba, buvo toks džiaugsmas — traukiantis pergalę! Žodis „triuškinantis“ man taip ir ėjo per nervus. Nesupratau, kaip galima buvo taip džiaugtis ir taip sakyti, kai ten keliasdešimt balsų

buvo daugiau už vieną pusę negu už kitą. Triuškinantis pergalės ten ir nebuvo. Antras dalykas, jeigu jau laimėjai, kaip galima buvo nesiskaityti su pralaimėjusiais. Man atrodė — tai ir buvo pradžia, impulsas tolesniems veiksams — nesiskaitymas. Buvo labai rimtų priežasčių skilimui. Ir dabar, kai teko kalbėtis su „motininės“ partijos pirmininku Algirdu Saudargu, irgi buvo sunku prikalbinti tartis su modernių grupe. Nemačiau lankatumo.

Vieną dalyką pastebėjau: tose partijose ar grupėse labai didelę įtaką turi pirmininkas. Man atrodė, trūksta demokratiškos diskusijos. Pirmininkas nusprendžia tiesiais žodžiais — mes darysim tą, o nedarysim to... Vadinai visai šį dalyką supratu ir vienoje, ir kitoje pusėje, kad reikia nuolaidų, kad reikia kantrybės. Aš mačiau, kad modernieji krikščionys demokratai net neišstatė savo sąrašo, nes jie buvo prašyti šito nedaryti, kad nebūtų silpninama partija, ir jie tai supratu ir nedarė. Ir manau, jie padarė labai gerą ėjimą.

O kad modernieji blokuojasi su viena ar kita partija, tai visi blokuojasi, taip pat ir LKDP susiblokavo su socialdemokratais 2000-inkais. Yra mintis po rinkimų, ypą pas moderniuosius krikščionis demokratų, sudaryti krikščionišką frakciją ir toliau dirbti kartu. Aš esu optimistas, nors matyti skilimą buvo gaila. Manau, visi dešinieji ir išeivijoje, ir Lietuvoje nori, kad būtų dirbama kartu.

Jūs visą savo sąmoningą gyvenimą veikėte kaip katalikų veikėjas. Ar šiandien manote, kad krikščioniškoji srovė Lietuvos visuomenėje yra pakankamai stipri, kad galėtų būti lygiaverte partnerė vadinamajam laicistui?

Manyciau, kad krikščionys politikai progresuoja. Žinoma, šiuo metu dar nesimato stipresnių pasireiškimų. Manau, kad jaunesnioji karta yra labiau prisitaikiusi prie šio laiko reikalavimų, baigusi aukštųjų mokslus, stovi artiau gyvenimo, daugiau skaito. Jiems prieinama įvairi literatūra, jie valdo užsienio kalbas, ypą anglų. Reiktu laukti stiprių, šviečiančių, tam tikrų žvaigždžių tose grupėse, stipresnių įsipaigojimų. Man atrodė, kad ta kryptimi ir eina. Teko kalbėtis ir su Seimo atstovais, pavyzdžiui, dr. Arimantu Raškiniu. Labai geras įspūdis paliko dr. Egidijų Vareikis ir visa jų grupė. Matėi, kad žmonės tikrai turi tam pasiruošimą, yra gilios ir apsiakaitę.

Man patiko naujo vyskupo konsekracija Telšiuose. Ten nėra talpi bažnyčia, todėl visas šventorius buvo pilnas žmonių. Aš matau, kad žmonės reaguoja į Katalikų bažnyčios pasireiškimus. Ne manau, kad visi susirinkusieji ten buvo karšti tikėjime, bet jeigu susirinko tokia masė žmonių, tas džiugina, vadinasi, yra rimta reakcija — ateina naujas vyskupas.

Kitas įvykis — kun. Arvydo Žygo primicijos Kauno Priesikėlimo bažnyčioje. Kad iš vidaus ir labai varginga, bažnyčia buvo pilna jaunimo, kuris gražiai meldėsi, gražiai elgėsi, nesikalbėjo, buvo rimti. Jaunimo chorai gražiai giedotokiusėjimus padarė. Kai skaitei spaudoje ir girdėjai, kad rinkimuose, kai buvo renkama taryba, buvo toks džiaugsmas — traukiantis pergalę! Žodis „triuškinantis“ man taip ir ėjo per nervus. Nesupratau, kaip galima buvo taip džiaugtis ir taip sakyti, kai ten keliasdešimt balsų

buvo daugiau už vieną pusę negu už kitą. Triuškinantis pergalės ten ir nebuvo. Antras dalykas, jeigu jau laimėjai, kaip galima buvo nesiskaityti su pralaimėjusiais. Man atrodė — tai ir buvo pradžia, impulsas tolesniems veiksams — nesiskaitymas. Buvo labai rimtų priežasčių skilimui. Ir dabar, kai teko kalbėtis su „motininės“ partijos pirmininku Algirdu Saudargu, irgi buvo sunku prikalbinti tartis su modernių grupe. Nemačiau lankatumo.

Vieną dalyką pastebėjau: tose partijose ar grupėse labai didelę įtaką turi pirmininkas. Man atrodė, trūksta demokratiškos diskusijos. Pirmininkas nusprendžia tiesiais žodžiais — mes darysim tą, o nedarysim to... Vadinai visai šį dalyką supratu ir vienoje, ir kitoje pusėje, kad reikia nuolaidų, kad reikia kantrybės. Aš mačiau, kad modernieji krikščionys demokratai net neišstatė savo sąrašo, nes jie buvo prašyti šito nedaryti, kad nebūtų silpninama partija, ir jie tai supratu ir nedarė. Ir manau, jie padarė labai gerą ėjimą.

O kad modernieji blokuojasi su viena ar kita partija, tai visi blokuojasi, taip pat ir LKDP susiblokavo su socialdemokratais 2000-inkais. Yra mintis po rinkimų, ypą pas moderniuosius krikščionis demokratų, sudaryti krikščionišką frakciją ir toliau dirbti kartu. Aš esu optimistas, nors matyti skilimą buvo gaila. Manau, visi dešinieji ir išeivijoje, ir Lietuvoje nori, kad būtų dirbama kartu.

Jūs visą savo sąmoningą gyvenimą veikėte kaip katalikų veikėjas. Ar šiandien manote, kad krikščioniškoji srovė Lietuvos visuomenėje yra pakankamai stipri, kad galėtų būti lygiaverte partnerė vadinamajam laicistui?

Manyciau, kad krikščionys politikai progresuoja. Žinoma, šiuo metu dar nesimato stipresnių pasireiškimų. Manau, kad jaunesnioji karta yra labiau prisitaikiusi prie šio laiko reikalavimų, baigusi aukštųjų mokslus, stovi artiau gyvenimo, daugiau skaito. Jiems prieinama įvairi literatūra, jie valdo užsienio kalbas, ypą anglų. Reiktu laukti stiprių, šviečiančių, tam tikrų žvaigždžių tose grupėse, stipresnių įsipaigojimų. Man atrodė, kad ta kryptimi ir eina. Teko kalbėtis ir su Seimo atstovais, pavyzdžiui, dr. Arimantu Raškiniu. Labai geras įspūdis paliko dr. Egidijų Vareikis ir visa jų grupė. Matėi, kad žmonės tikrai turi tam pasiruošimą, yra gilios ir apsiakaitę.

Man patiko naujo vyskupo konsekracija Telšiuose. Ten nėra talpi bažnyčia, todėl visas šventorius buvo pilnas žmonių. Aš matau, kad žmonės reaguoja į Katalikų bažnyčios pasireiškimus. Ne manau, kad visi susirinkusieji ten buvo karšti tikėjime, bet jeigu susirinko tokia masė žmonių, tas džiugina, vadinasi, yra rimta reakcija — ateina naujas vyskupas.

Kitas įvykis — kun. Arvydo Žygo primicijos Kauno Priesikėlimo bažnyčioje. Kad iš vidaus ir labai varginga, bažnyčia buvo pilna jaunimo, kuris gražiai meldėsi, gražiai elgėsi, nesikalbėjo, buvo rimti. Jaunimo chorai gražiai giedotokiusėjimus padarė. Kai skaitei spaudoje ir girdėjai, kad rinkimuose, kai buvo renkama taryba, buvo toks džiaugsmas — traukiantis pergalę! Žodis „triuškinantis“ man taip ir ėjo per nervus. Nesupratau, kaip galima buvo taip džiaugtis ir taip sakyti, kai ten keliasdešimt balsų

buvo daugiau už vieną pusę negu už kitą. Triuškinantis pergalės ten ir nebuvo. Antras dalykas, jeigu jau laimėjai, kaip galima buvo nesiskaityti su pralaimėjusiais. Man atrodė — tai ir buvo pradžia, impulsas tolesniems veiksams — nesiskaitymas. Buvo labai rimtų priežasčių skilimui. Ir dabar, kai teko kalbėtis su „motininės“ partijos pirmininku Algirdu Saudargu, irgi buvo sunku prikalbinti tartis su modernių grupe. Nemačiau lankatumo.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada and Australia are accepting applicants for Permanent Residence! For free information call: 1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration
www.immigration-service.com

Parduodu 2-1/2 m. „cocker spaniel“ veislės šviesios spalvos patelę už \$100 ir 14 sav. patinėlį už \$300; abu šunys su dokumentais. Skambinti po 5 v.v. Ramintai, tel. 708-424-1061.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 586-9888
HOME (708) 435-7100
FAX (708) 586-4810

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodu namus
- Pensininkams nuolaida

Trumpam laikui tvarkingiems žmonėms išnuomojamas 1 miegamasis kambario namas Čikagoje. Tel. 773-398-5477, vakarais 773-847-9397.

Vilniaus, prestižiniame Antakalnio rajone parduodamas naujai pastatytas dviejų aukštų modernus namas. Greitam pardavimui nupiginta kaina. Skambinti Lietuvoje 011-370-2-797-822 arba 011-370-2-345-167.

Kaune, Kęstučio 87-10, prie teatro, parduodamas 2 miegamasis butas 4-tame aukšte. Kaina \$29,500 JAV. Teirautis Kaune, tel. 011-370-7-22-97-50.

SIJASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rokių, vonių ir virtuvų rengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „deck“, „gutters“, plėkštis ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S. Bonada, tel. 630-241-1912.

Išgirsti Jūsų išpuodį?

„I laisvę“ stovykla vyko Moletuose, ją globojo Moletų meras Valentinas Stundys (beje, LKDP atstovas. Red.). Tai buvo 6 dienų stovykla, lankytojų visą laiką buvo ne mažiau kaip 100, pradžioje ir daugiau. Buvo matyti ne tik vyresniųjų, bet ir besimokančių bei ką tik mokslą baigusio jaunimo. Buvo kalbama apie tai, kas reikalinga Lietuvai, buvo pozityviai vertinamas Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetis. Įstrigo prof. Adomėno mintis. Ji persasi man ir čia paminėti: mes turime keisti aplinką, nes jeigu žmogus nekeis aplinkos, aplinka pakeis žmogų. Tai, man atrodė, labai gera mintis — optimistinis žvilgsnis ir raginimas sau — keiskime aplinką.

Išvijoje, kaip ir Lietuvoje, daug nerimo dėl ekonominio gyvenimo sunkumų. Kaip Jums pasirodė, ar tikrai jau tokia liūdna Lietuva šiandien?

Man atrodė, kad Lietuvoje per daug depresijos.

Toki žodį teko girdėti: neapsimoka. Tas žodis „neapsimoka“ mane savotiškai blogai nuteikia, net ir erzina. Ką reiškia ūkyje neapsimoka? Aš matau, kad netgi turėdamas vieną karvę žmogus ir jo šeima nebadauja, nes užtenka maisto: sūris, sviestas, pienas, reikia prisidėti tik duonos. Žmogus gali gyventi. Nepriklausomo krašto pradžia turi būti sunki, nes niekaip negali būti lengva. Atrodė, kad nepriklausomybė iš karto turėtų padėti ant stalo nepaprastą maisto kiekį ir pinigų kišenę. Tokių dalykų negali būti. „Neapsimoka“ žodį reikia užmiršti, reikia dirbti. Dirbti ir apsimokės. Tu pavargai dirbdamas. Aš matau, kad reikia optimizmo, tikėjimo į ateitį, mazinti depresiją, kuri eina per visą tautą. Mes esame tikintys. Žiūrėdami į pirmuosius tėvus, prisimename Dievo žodžius: savo prakaitu valgysi duoną. Kitas dešimtmetis parodys, kad dirbti apsimokėjo.

Dar norėčiau pastebėti, kad dalyvavau Ariogaloje vykusiame buvusių politinių kalinių ir tremtinių suvažiavime. Aš tenai mačiau masę žmonių. Ten buvo kalbama — apie tai rašė, norėtume

Ten buvo kalbama — apie 40,000. Didybė! Tai buvo tremtiniai, politiniai kaliniai ir jų vaikai. Šitokia jėga Lietuvoje! Jie turi mintį, jeigu renkasi, idėją — mes laisvi. Tokia jėga turėtų pajudinti Lietuvą. Mano galva, ta jėga dar neišnaudota. Gal trūko vadovų? Kokia partija gali sukiesti tiek žmonių? Ir trys partijos tiek nesukviestų. Tai kėlė nuostabą. Aš turiu tokį šūktį, kuris man klostėsi nuo nepriklausomybės paskelbimo: neįvertinta Lietuvos kancija. Tremtiniai ir politikai neturi tos bazės, kurią jie galėtų panaudoti Lietuvos atgimimui, stiprinimui, nekorupciniam darbui.

Dėkojame už pokalbį. Kalbėjosi Audronė V. Škiudaitė

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS S-GOS SEIMAS

Svarbus įvykis Amerikos Lietuvių tautinės s-gos veikloje yra kas antri metai šaukiamas seimas. Paprastai seimai vyksta vis naujoje vietoje, kurioje yra veiklesnės skyrių valdybos ir tinkamesnės sąlygos seimui sušaukti. 26-tasis Tautinės s-gos seimas įvyks šių metų spalio 27-29 d. Balzeke Lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje.

Seimo šeiminkais yra Čikagos skyriaus valdyba, pirmininkaujama veiklios ir energingos visuomenininkės Matildos Marcinkienės ir darbių valdybos narių bei talkininkų. Apie seimą ir jo rengimo vykdancius renginius bus skelbiama spaudoje. Lietuviškoji visuomenė kviečiama seime ir jo renginiuose gausiai dalyvauti.

* Žmonės, dirbantys kenksmingą darbą, nebegaus piniginių priemonių ir maisto produktų. Žinovų nuomonė dėl priemonių, esant nukrypimams nuo normalių darbų sąlygų, buvo kategoriška — pinigai sveikatos ne tik ne kompensuoja, bet ir skatina darbuotojus tokiomis sąlygomis dirbti. Vienintelė išeitis — gerinti darbo sąlygas.

IŠ LIETUVOS SU DOZE OPTIMIZMO

JUOZAS KOJELIS

Šiandieninė Lietuva tarsi lazda išmaišytas skruzdėlynas. Bolševikmečių žmonės turėjo begioti partijos išraus-tais kanalais. Pasiklydimų ne-galėjo būti. Paklydėliai jėga buvo grąžinami į „teisingą“ kelią, neklausados baudžiami arba naikinami. Dabar kelius patiems reikia surasti. Buvu-sieji, korumpuoti keliai tebėra laisvesni, pastoviosiomis ver-tybėmis grįstieji — išardyti, užgriauti. Reikia valios, ryžto ir jėgos juos išlyginti, nuvalyti, ištiesinti.

Nuo birželio vidurio iki lie-pos pabaigos išbuvo Lietu-voje. Rugšėjį vėl ruošiuosi vyk-ti. Diena iš dienos, dalyvau-damas viešose manifestacio-je, mažesniuose susibūrimuo-se, privačiuose pokalbiuose su įtakingais asmenimis ir eili-niais piliečiais miestuose bei provincijoje, bandžiau supras-ti, kokie vyksta giluminiai pokyčiai Lietuvoje, kiek yra ryžto pasukti į vertybėmis pažymėtą kelią. Remdamasis savo asmeniška patirtimi, ga-liu pasakyti, kad iš Lietuvos grįžau su doze optimizmo. Op-timizmas remiasi tiesiogine patirtimi.

Liepos 21-23 Kaune vykęs Ateitininkų federacijos XIII kongresas įtikino, kad 1989 Lietuvoje atsikūrė ateitinin-kai vėl prisiėmė misiją gydyti tautos sužalotą dvasinį veidą ir „stoti drąsiai į kovą gar-bingą — dirbti, kovoti dėl Lie-tuvos“. Kongreso šūkis: „Lid-dyti Kristų naujajame am-žiuje“. Ateitininkus atkurti iniciatyvos ėmėsi dr. Vincas Rastenis, šiame kongrese išrinktas garbės pirmininku. Kai 1990 jis su dokumentais nuvyko į Teisingumo m-ja AF įregistruoti, tai jam buvo pa-sakyta, kad dabar kita visuo-menė ir tokiomis senienomis užsimti nerimta. Šiandieną tokiems „modernistams“ ateitininkai gali sukelti nerimą, nes jie pripažįsta „senama-dines“ vertybes: religiją, pa-triotizmą, krikščionišką mora-lę, teisingumą, artimo meilę. Ne tik pripažįsta, bet ir pasi-ruošė už tas vertybes kovoti.

Naujuoju AF pirmininku išrinktas visuomenininkas, so-vietmečiu buv. aktyvus rezis-tentas Vidas Abraitis, vicepir-minke — talentinga orga-nizatorė, praktiška idealistė Laima Šalčiuvienė. Į AF val-dybą ir tarybą išrinktos irgi šviesios asmenybės. Lietuvos ateitininkų globoja ir remia vyskupai bei visa išeivijos ateitininkija.

Optimizmą žadino ir apsi-lankymas Lietuvių Katalikų mokslo Akademijos XVIII suvažiavime Klaipėdoje. Iš daugiau kaip šimto paskaitininkų tik vos keliolikos mokslininkų pavardės pažįstamos: Vlado-vas Aliulis, Kazys Ambrozai-tis, Jonas Boruta, Vacys Mi-lius, Julius Šalkauskas, Anta-nas Tyla, Stasys Vaitiekūnas, Aldona Vasiliauskienė, Ona Voverienė, Vanda Zaborškaitė, Vanda Žekonienė, Zigmąs Zinkevičius: iš išeivijos, kiek atpažinau, dalyvavo Vytautas Dambra, Antanas Liūma, Dalia Katiliūtė-Bojdstun, Ra-sa Mazeikaite. Taigi 50-ties metų brutaloje komunistų okupacijoje išaugo katalikų visuomenės intelektualinis už-nugaris. Tai lėmė prieskario nepriklausomoje Lietuvoje įsi-virtinusių krikščioniškos Vakarų kultūros tradicijos. Krikščioniškosios orientacijos mokslininkai šiame suvažiavi-me pasirodė visose akade-minėse disciplinose: teologijos, filosofijos, lietuvių kalbos ir literatūros, etnologijos, peda-gogikos, sociologijos, komuni-

kacijos, ekologijos, biologijos, istorijos, psichologijos, archi-tektūros ir dailės, tikslųjų mokslų, medicinos, katecheti-kos, sakralinės muzikos.

Suvažiavimas vyko keturias dienas: nuo birželio 28 iki lie-pos 1 d. Speju, kad dauguma paskaitininkų buvo iš tos kar-tos, kurios truko Ateitininkų kongrese — tarp 40 m. ir 70 m.

Į Laisvę fondo IX studijų savaitę Lietuvoje buvo tarsi bendras krikščioniškosios orientacijos intelektualų, poli-tikų ir visuomenininkų suva-žiavimas aktualiosiomis Lietu-vos problemoms nagrinėti. Sa-vo dvasia jos priminė daugiau nei 30 metų vykstančias Los Angeles mieste politines studijas. Į Laisvę studijos prasidėjo liepos 26 d. Kaune, tą patią dieną persikėlė į Moletus ir tęsėsi iki liepos 30 d. Čia galėjai matyti daugelį veidų, kuriuos buvai sutikęs Ateiti-ninkų kongrese, LKMA suvažiavime ar Lietuvos Krikščionių Demokratų parti-jos suvažiavimuose bei ambasados.

Štai pavardės studijų die-nose: profesoriai, mokslų dak-tarai, politikai, organizacijų vadovai, kultūrininkai, stu-dentų aktyvistai — Zigmąs Zinkevičius, Vytautas Lands-bergis, Antanas Tyla, Bronius Makauskas, Juozas Tumelis, Arvydas Zygas, Birutė Puke-levičiūtė, Romas Batūra, An-tanas Adomėnas, Aldona Va-siliauskienė, Algirdas Pa-tackas, Feliksas Palubinskas, Petras Kimbrys, Arimantas Raškis, Petras Plumpa, Pe-tras Mikėlonis, K. Stundza, Vidas Abraitis, Vidmantas Vitkauskas, Vygantas Mali-nauskas, Jonas Kairevičius, Saulius Girnius, Aldona Že-maitytė, Olita Dautartaitė, Vidmantas Valiusaitis, Au-dronė Vaitkutė, Benis Mazeika, Antanas Gailius, Si-gnė Sakevičiūtė, Arimantas Dragunevičius, Darius Mice-levičius; iš išeivijos — Kęstutis Skrupskelis, Antanas Mustei-kis, Vaclovas Šaulys, Petras Kisieliū, Kazys Ambrozaitis, Juozas Polikaitis, Alfonsas Pargauskas, Albinas Šmulkš-tys, Juozas Kojelis.

Jie visi dalyvavo šių temų svarstymuose: „Lietuvos ir Lenkijos santykiai Lenkijos lietuvių akimis per 10 nepri-klausomybės metų“, „Lietuvos istorinis paveldas ir jo reikš-mė piliečių formavimuisi“, „Sovietų palikimas po dešim-ties metų“, „Jaunimas per de-šimt nepriklausomybės metų“, „Išėjimą ir Lietuvą: dešimt-metio atvirų ryšių patirtis“, „Kultūra: atradimai ir netek-tys“, „Seimo rinkimų išvaka-rė: dešimtmetio patirtis Lie-tuvoje ir išeivijoje“. Studijų dalyviai, jų kasdien susirink-davo 80-100, tas temas gyvai diskutuodavo, nes jos buvo su-siję su gyvenamojo laiko pro-blemomis.

Apmąstius tai, kas vyko Mo-lėtuose, reiktų daryti išvadą, kad krikščioniškos patriotinės jėgos Lietuvoje darosi nera-mios, ieško kažkokio centro, apie kurį galėtų burtis. Apie tokį centrą kalba politiniai kaliniai ir tremtiniai. Pritar-dama jiems, Lietuvos moterų lyga (pirm. prof. Ona Vove-rienė) konkrečiai siūlo orga-nizuoti „bendrą visų dešiniųjų patriotinių partijų ir krisuo-meninių organizacijų judėjimo bloką... remiantis bendru po-žiūriu į svarbiausias Tautos ir Valstybės saugumo, mokslo, kultūros ir švietimo proble-mas bei jų sprendimo būdus“ („Tremtinys“, nr. 25). Tokio apsiungimo pasigėsta ir iš-

Juozas Kojelis (iš Kalifornijos) su grybautojais Moletų miškų kelyje.

eivijoje. Tik organizacijos, ku-rių pareiga būtų ieškoti spren-dimų, nerodo iniciatyvos. Ma-ziau rizikos plaukinėti tvenki-niuose kultūriniais laiveliais. Bus įdomu, kokių baigiamųjų išvadų bus padariusi ši stu-dijų savaitė, kaip kad buvo numatyta studijų programoje. Ateitininkai savo kongrese nesibaimino priimti visuome-ninio ir politinio pobūdžio re-zoliucijų.

2000 metų rezistencinė pre-mija Moletuose buvo įteikta Romui Kaunietui, partizanų laikotarpiu tyrinėtojiui.

Optimistine kryptimi suka ir dešiniųjų politinių partijų su-sistygavimas. Išjungus G. Vag-norių ir jo grupę iš Tėvynės sąjungs, šią partiją turbūt jau galima vadinti dešiniąja. Reikia tikėtis, kad su buvusiu premjeru visam laikui pradin-

go ir „švarių rankų“ komisija, sukurta draugų juodiems dar-bam dengti. Šviesiau nuteikia ir Lietuvos prezidento pade-ka Amerikos prezidentui Bill Clinton už 60 metų „okupa-cijos nepripažinimo“ politikos išlaikymą. Tačiau daugiausia politinio džiaugsmo patyriau, dalyvaudamas Lietuvos Krikš-čionių demokratų partijos Kauno skyriaus konferencijoje liepos 2 ir nepaprastoje Tary-bos konferencijoje liepos 16. Asmeniškai įsitikinau, kad partijoje gausu šviesių asme-nybių, patyrusių politikų ir tikrų Lietuvos patriotų. Meis-triškai paruoštą partijos rin-kimų programą profesionaliai pristatė Agirdas Saudargas, Česlovas Stankevičius, Ari-mantas Raškis, Kazimieras Kuzminskas, Albertas Šimė-nas, Julius Beinortas, papildė

eilę komentatorių. Krikščio-nys demokratai Lietuvos poli-tiniame gyvenime turi ateiti, net jei ateinančiuose Seimo rinkimuose neišeitų 5 proc. barjero.

Advokato Povilo Žumbakio dėka, susitikau su keliais Tei-sės instituto Vytauto Didžiojo u-te magistrantais. Dalyvau-jant Vidmantui Valiusaičiui ir Linui Kojeliui, padiskutavome ketletą klausimų, pvz., asme-ninės profesinės perspektyvos, kas stabdo Lietuvos gyvenimo pažangą, prof. Vytauto Lands-bergio asmenybė ir darbai, prof. Liudo Truskos vadovau-jama komisija komunistų ir nacių nusikaltimams Lietu-voje tirti, „švarių rankų“ komi-sijos veikla, teisėjų ir proku-rorų algos, kas jiems žinoma apie išeiviją ir kt. Iš to pokal-bio galima būtų padaryti tokia

DRAUGAS, 2000 m. rugsėjo 13 d., trečiadienis

5

išvadą: kai ši teisininkų ge-neracija pakeis dabartinius teisėjus ir prokurorus, Lietu-vos teisėmis vėl bus galima pasitikėti. Jaunieji grįžta prie „senųjų“ teisės doktrinų, pa-grįstų teisingumu.

Kaip išeivija atsiliepia į tau-tos vargus ir lūkesčius?

Kiekvienas Lietuvoje apsi-lankęs išeivis girdėjo galybę ai-manų ir skundų dėl išsike-rojusio ir vis vykdomų blogy-bių. Bet nėra suprasta, kad skriaudėjų skaičius nėra paly-ginamai didelis, tik jie įsi-tvirtinę valdžios ir ekonomi-nių struktūrų viršūnėse. Eili-nis žmogus nesusigauja, kas iš tikro kaltas dėl jam daromų skriaudų, ypač kai ketvirtoji galybė, įtakingoji spauda, yra manipuluojama oligarchinių jėgų. O išeiviai, kurie per 50 metų kovą dėl Lietuvos lais-vės laikė savo egzistencijos pa-grindu, per anksti sudėjo rezis-tencijos ginklus. Naujieji išeivių organizacijų vadovai jau svajoja apie iškilmingus valdovų rūmus, kurių menėse galės rinktis, krūtines pa-puošę medaliais ir ordiniais, kai žuvusių tautiečių kaulai ir išlikę gyvieji placiose sovietų valdovų laukia antro Lietuvos išsivadavimo, šį kartą iš sa-vųjų vykdomos neteisybės.

Gal vėl telktina privati inicia-tyva, kad būtų, dr. Vytauto Dambraivos žodžiais, „atvertos durys teisingumui“?

MARIJAI SKIRTA PARODA

Liepos 30 d. Lietuvos katali-kių moterų sąjungos Šiaulių draugijos narės išklause pas-kaitą „Marija liturgijoje ir me-ne“ ir susipažino su turtinga Mariją vaizduojančių skulptū-rų, paveikslų reprodukcijų ir knygų paroda, kuriai jos ren-gėja tikiybės mokytoja Irena Tunaitienė eksponatus rinko 10 metų. Paroda surengta Šiaulių katalikiškoje pradine-je mokykloje.

Muziejininkė Nijolė Pušciu-vienė apžvelgė Marijos vaizda-vimo mene istoriją bei ypa-tybes. Vėliau I. Tunaitienė su-siejo Bažnyčios pamaldumą Marijai su šiais laikais, pasi-žymintiais tikėjimo nuopoliu ir smukusiu pamaldumu. Pre-legentė ragino diegti Marijos garbinimą šeimose, atsiduoti jai asmeniškai.

Šią parodą ketinama nuola-tos eksponuoti Šiaulių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo prasidejimo bažnyčioje. Šiau-lių dekanas kun. Gintas Saka-vičius tokią iniciatyvą pavi-di-no sveikintina ir šaunia.

A. + A. PETRĖ ŽEMAITAITIENĖ PEČKAITYTĖ

Mirė 2000 m. rugsėjo 11 d. 3 val. ryto, sulaukusi 84 metų.

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Gimė Lietuvoje, Kudirkos Naumiesčio apskrityje, Asmoniškų kaime. Amerikoje išgyveno vienerius metus.

Nuliūdę liko: dukterys Julija Žemaitaitytė-Kulienė ir Danguolė Žemaitaitytė, zentas Joe Kulyas, anūkė Adelė Ročytė-Kulytė, sesuo Cesė Sipailienė, svainė Katė Pečkaitienė, pusseserės— Eugenija Ročkuvienė su sūnumis Eduardu ir Jonu, Aldona Šarkienė su vyru Vytautu, pusbroliu vyskupas Juozas Žemaitis Lietuvoje, sūnėnai Rimantas ir Vytautas Žemaitaičiai su šeimomis ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo žmona a.a. Stasio.

A.a. Petrė pašarvota ketvirtadienį, rugsėjo 14 d. nuo 8 val. ryto iki 10 val. ryto Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Šv. Mišios už Velionę bus atnaujausamos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje rugsėjo 14 d. 10:30 val. ryto. Po Mišių a.a. Petrė Žemaitaitienė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kvietame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukterys, zentas, anūkė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A. + A. Mokytoja ELENA STRASEVIČIENĖ NOVOZELSKYTĖ

Mirė 2000 m. rugsėjo 11 d., sulaukusi 80 metų.

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Gimė Rusijoje, Archangelsko mieste. Nuo vaikystės gyveno Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 49 metus.

Nuliūdę liko: vyras Stasys, sūnus Stasys Strasius, marta Dalia, anūkai Jonas ir Antanas, dukterys — Virginija Metz, zentas Russel, anūkai Alec ir Andrius; Marija McBride, zentas James, anūkai Riley ir Rowan.

Velionė buvo mokytoja lietuviškoje mokykloje Vokietijoje, Reutlingen ir Heckeningen miestuose, buvo tėvų komiteto pirmininke Čikagos lituanistinėje mokykloje Jaunimo centre. A.a. Elena labai mylėjo vaikus ir visą gyvenimą pašventė savo šeimai.

A.a. Elena pašarvota trečiadienį, rugsėjo 13 d. nuo 4 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės ketvirtadienį, rugsėjo 14 d. Iš laidojimo namų 11 val. ryto Velionė bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 11:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių Velionė Elena bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kvietame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

Opening soon in Garfield Ridge

FIRST PERSONAL BANKS ŠVENČIA SAVO PIRMĄ GIMTADIENĮ!

Ta proga, mes siūlome Jums įsigyti vieną metų „GIMTADIENIO“ sertifikatą!

Bonus nuošimtis.....7.25% APY*

Aukštas nuošimtis.....6.75% APY

* Jei kartu atidarysite „passbook“ arba „checking“ sąskaitą, pridėsite .5% prie aukšto nuošimčio.

Gimtadienis jums — dovana Jums!

Atidarykite naują sąskaitą iki rugsėjo 30 d. ir gausite „Mikasa“ kėdės žvakių veltui!

First Personal Bank

Building Personal Banking Relationships™

LOBBY:
15014 S. LaGrange Rd.
Orland Park, IL
(Near Dominicks & Walgreens)
(708) 226-2727

DRIVE UP:
15255 S. 94th Ave.
Orland Park, IL

Member FDIC

Annual Percentage Yield (APY) is effective as of September 3, 2000 and subject to change without notice. Minimum deposit of \$250 is required to obtain the APY. Penalty may be imposed for early withdrawals. For 50% CD bonus rate, passbook and checking account must meet minimum balance requirements, and funds must be on deposit for 90 days. Bonus rate not available with Kids' Cash and Holiday Savings accounts. Offer cannot be used in conjunction with any other offers. One gift per customer.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Spindulio“ vaikų ratelio mokytoja Zita Kušeliauskienė ir jos vaikai Rita bei Gintas džiaugėsi šokių švente Kanadoje ir dabar nekantriai laukia rugsėjo 18 d., kai vel prasidės „Spindulio“ repeticijos. Vaikų ir jaunimo ratelių registracija vyks rugsėjo 18 d. PLC. Informacija tel. 708-301-4439.

Lithuanian Mercy Lift lėšų telkimo komiteto nariai uoliai ruošiasi metiniam labdaros pokyliui, kurio tema – „Viduramžiai/Medieval“. Jis vyks spalio 1 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Montefiori soduose, Lemonte. Neužmirškite sugrąžinti kelionės į Lietuvą laimėjimo bilietus! Norėdami užsakyti vietas į pokylį, skambinkite Linai Žlobienei tel. 630-725-9544.

Rugsėjo 22 d. visus kviečiame į dailininkės J. Paukštienės parodą-pagerbimą, kuris vyks Čiurlionio galerijoje. Jaunimo centre. Parodą rengia Čiurlionio galerija ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centras. Visus kviečiame apsilankyti.

Atsiūsta paminėti

„Pensininkas“ (2000 m. Nr.5) – vyresniųjų skaitytojų patarėjas ir informuotojas. Tačiau čia spausdinami sveikatos patarimai įdomūs ir naudingi bet kokio amžiaus skaitytojui. Penktajame žurnalo numeryje aiškinama apie galvos svaigulį, reumatą, širdies smūgius, osteoporozę, įtampa ir kt. Yra vietos ir teisiniams patarimams, dvasinės atgailos kertelei. „Pensininką“ leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba (2711 W. 71st Str., Chicago, IL 61629).

Skelbimai

• **„Lieka tik meilė“** poezijos ir muzikos labdaros koncertas **šeštadienį, rugsėjo 30 d. Pasaulio lietuvių centro Fondo saleje 6:30 v.v.** Programoje: aktorė Virginija Kochanskytė, mecosopranas Rita Preikšaitė, fortepijonu skambins Melita Diamandidi Kuprienė. Į nuostabų vakarą visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis. Savo atsilankymu paremsite Lietuvoje vargingai gyvenančius vaikus, studentus ir prisidėsite prie Pasaulio lietuvių centro Lemonte išlaikymo. Bilietai iš anksto gaunami po 11:00 val. šv. Mišių Pasaulio lietuvių centre. 3299/00

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Meninę „Draugo“ pokylio programą režisuos Ligija Tautkuvienė. Pati šventė Jaunimo centre prasidės rugsėjo 17 d., sekmadienį, 4 val.v.

First Personal Bankas mus nudžiugino, pranešdamas, jog jų darbuotojai sudarys visą stalą „Draugo“ pokylyje rugsėjo 17 d. Dėkojame bankui, kuris už vietas jau susimokėjo, ir raginame kitus paskubėti – beliko tik kelios dienos!

Marquette Parko namų savininkų susirinkimas iš rugsėjo 15 d. nukeliamas į rugsėjo 22 d. 6:30 val.v. Susirinkimas vyks Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

„Saulutės“, Lietuvos Vaikų globos būrelis, „Atviro žodžio“ forume kalbės „Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas tema „PLB seimo Vilniuje nutarimai, rezoliucijos ir Bendruomenės ateitis“. Visi kviečiami į Pasaulio lietuvių centro Bočių menę šį penktadienį, rugsėjo 15 d., 7 val.v. Įėjimas – nemokamas.

Norite dainuoti Lietuvių operoje? Operos valdyba kviečia visus į pirmąją repeticiją, kuri vyks šį penktadienį, rugsėjo 15 d., 7:30 val.v. Jaunimo centre. Šiais metais bus statoma skambi ir melodinga G. Donizetti opera „Meilės elektrai“. Operos muzikos vadovas maestro A. Vasaitis pakalbės apie operą, valdybos nariai skaitys pranešimus apie šio sezono veiklą, o po dalykiškų pranešimų bus ir draugiškai pabendrauta.

Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyrius kviečia visus į ekskursiją po Oak Parką. Renkamės rugsėjo 16 d., šeštadienį, 10:30 val.r. knygyne Ginkgo Tree Bookshop (951 Chicago Ave., Oak Park; tai pora blokų į rytus nuo Harlem Ave.), esančiame prie F. L. Wirth namo-studijos. Apžiūrėję ją, pėsčiomis aplankysime įdomesnius Oak Parko statinius. Informacija tel. 773-436-7679.

DON VARNO POSTO NARIŲ SUSIRINKIMAS

Don Varnas Amerikos legiono postas Nr. 986 ir pagalbinis moterų vienetas įvesdins naujus valdybos narius šį šeštadienį, rugsėjo 16 d., 3 val.p.p. „Seklyčioje“ (2711 W. 71st Str., Chicago).

2000-2001 metų valdybą sudaro: komendantas James Radcliff, I-asis vicekomendantas ir kapelionas Vitas Paškauskas, II vicekomendantas Clifford Glass, adjutantas Edward Pocius, išdininkas Joseph Stanaitis. Kiti valdybos nariai yra John Yerkes, Julius Lintakas, Bruno Mikėnas ir Robert Witas.

Moterų vieneto valdybą sudaro: pirmininkė Cynthia Paškauskas, I-oji vicepirmininkė Kathryn Mckevitt, II-oji vicepirmininkė Antoinette Glass, sekretorė Rita Radcliff, išdininkė Valeria Stanaitis, kapelionė – Stephany Kasputis, istorikė Dorothy Dubinski, maršalka – Lucille Shotas. Vėlavų nešėjos: Rita Radcliff ir Dorothy Dubinski.

Įvesdinimo apeigas atliks William Mcnamara ir Virginia Kates.

Iš arti ir toli

PASKAITA APIE SVEIKATĄ

Los Angeles Lietuvių pensininkų klubo valdyba praneša, kad spalio 8 d., sekmadienį, 12:15 val.p.p. Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyks gydytojos Nijolės Glazės ir dantų gydytojų Rolando Giedraičio bei Danutės Giedraitienės paskaitos mums labai aktualiomis sveikatos temomis. Glendale Adventist ligoninės medikai nemokamai tikrins kraujo spaudimą ir cukraus kiekį kraujyje. Renginį organizuoja pensininkų klubo valdyba ir kviečia visuomenę gausiai dalyvauti, pasiklausyti gydytojų patarimų, kurių dėka išvengsime įvairių negyvenamųjų ir dar ilgai būsime sveiki. Vaisės paruoš klubo šeimininkė Antanina Uldukienė. Įėjimas – nemokamas.

Paremkite DRAUGĄ ir Laimėkite bilietus į Vilnių skrydį parūpino SAS

Vardas _____
Adresas _____
Telefonas (_____) _____

AUKA 1 dol.

Galima įsigyti ir daugiau bilietų. Iškirpkite atkarpėle, pažymėkite kiek bilietų norite, ir siųskite su atitinkamos sumos čekiu.

_____ bilietų \$ _____

Laimingasis bilietas bus traukiamas DRAUGO pokylyje, 2000 rugsėjo 17 d.

DRAUGAS
4545 W. 63rd ST,
CHICAGO, IL 60629

Paskubėkite! Puiki galimybė aplankyti Lietuvą!

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Plaukia sau laivelis. Piešė dail. J. Paukštienė

AUTORITETAS

Štai trumpas vaizdelis iš Amerikos istorijos: kartą generolas Grant nukrito nuo arklio ir susižeidė. Bet tuojau gavo įsakymą vadovauti konfederatų apgultame Chattanooga mieste, kuris atrodė nebeišlaikys nei poros dienų. Aplinkiniai kalnai naktį šviždavo prieš ugnimi. Maisto jau negalėjo įvežti. Nors sunku sužeistam generolui, tuoj liepė ruošti ir kelionę. Keliaudamas upėmis ir arkliais pasiekė Chattanooga. Tuoj viskas pasikeitė. Atvyko dvasios milžinas, prieš kurį visi nusielenkė. Armija pajuto jo valdymo stiprybę. Dar negalėdamas ant arklio užsėsti, jau pradėjo užpuolimą. Greitai aplinkinius kalnus užėmė kariai, nors iš priešų reikėjo iškovoti kiekvieną pėdą.

Mūsų karių ir partizanų veiksmai priartino Lietuvai laisvės valandas. Šių dienų Lietuvai jie būtų labai reikalingi, tačiau jiems vadovybės durys uždarytos.

MINTYS PAGALVOJIMUI (Tęsinys)

Džiaukis jaunyste: ji yra džiaugsmui duota, — bet džiaukis švariai ir šventai. Kiekvieną šokį galima šokti gražiai ir šlykščiai. Kiekvieną pobuvį galima praleisti gražiai ir šlykščiai. Neturėk dviejų veidų — vieno bažnyčiai, kito kasdieniniam gyvenimui. Tokius dviveidžius žmones, vadiname fariziejais. Išsinešk iš bažnyčios dievišką spindėjimą ir turėk jį visur — namie, mokykloje, gatvėje, pobūvyje, net ir ten, kada atsidursite vienu du. Pamatysi, kaip tas dieviškas spindėjimas ne tik saugos tave nuo blogų kelių, bet apšvies ir tuos, su kuriais tau teks susidurti, būti ir gyventi.

**Žymus pedagogas
Antanas Rinkūnas**
(Bus daugiau)

Sunkiausia liga, kuria serga mūsų laikai, ir vaisingiausia versmė visų blogybių, kuriomis kiekvienas išmintingas nusiskundžia, tai lengvabūdiškumas ir neapsigalvojimas, kuris išmušė žmones iš tiesaus kelio.

Pijus XI

BŪKIME LIETUVIAI

Mes gimėme lietuviais, tai ir turime išlikti lietuviais. Aš laikau sau garbę, kad lietuviškoje šeimoje gimiau. Aš noriu išlikti lietuviu.

Lietuviais būti mums yra didelė privilegija. Mes galime visiems pasigirti, kad esame lietuviai. Visos mokyklos, į kurias aš noriu įstoti, labai pozi-

tyviai žiūri į tą faktą, kad aš moku lietuviškai kalbėti.

Kita nauda iš lietuviybės, kad galima į lietuviškas stovyklas keliauti. Jos yra ypatingos ir tik lietuviai jomis gali pasidžiaugti. Būkime dėkingi!

Dar vienas dalykas, kuriuo galima džiaugtis, kad esi lietuvis, nes esant galimybei nukeliauti į kitą kraštą, kur yra lietuvių, galima susikalbėti su ten esančiais tautiečiais. Lietuvoje smagu lankytis, kai moki lietuviškai. Ačiū Dievui, kad mus taip pagerbei!

Vytas Bradūnas,
Baltimorės Karaliaus
Mindaugo lit. m-los
mokinys. („Mūsų metai“)

NYKŠTUKŲ KEPURĖS

Kai pažvelgsi, mirga

akys, —
Ant kaštonų dega žvakės..
Gal ne žvakės? Puošnios,

purios.
Gal nykštukų ten kepurės?
Gal nykštukai naktį vėsią,
Tiltelius žalius nutiesę,
Į kaštoną įsiritę
Ir ten žaidė iki ryto,
Kol kepurės jiems nukrito...

Užsidėti jų nespėjo, —
Saulė greitai patekėjo.

**Mokytoja
Grazina Ragalevičienė**

ATOSTOGOS

Per vasarą mes keliavome ir apžiūrėjome daug vietų. Viena iš jų buvo Neringos stovykla Vermonte. Ten susitikau su visomis savo draugėmis. Stovykloje žaidėme daug įvairių žaidimų ir dalyvavome įvairiuose užsiėmimuose.

Pasibaigus Neringos stovyklai, nuvažiavome į Maine valstiją. Ten išbuvo dvi dienas. Apsistojome mažame namelyje prie įlankos. Įlankoje plaukėme laiveliu ir baidare.

Rugpjūčio mėnesio antrąją pusę praleidome Washington valstijoje. Ten išbuvo vieną savaitę. Daug vietovių apžiūrėjome. Aplankėme tetą Daną ir jos šeimą. Buvome trijuose valstybiniuose parkuose: Mt. Rainier, Mt. St. Helen ir Hoh Rainforest. Keltu nuplaukėme į Viktorijos salą. Iš ten plaukėme banginių stebėti. Paskutinę dieną nuvažiavome prie Ramiojo vandenyno rinkti smėlio dolerių.

Vasaros atostogos greitai ir smagiai prabėgo.

Lina Maciūnaitė,
Philadelphijos Vinco Krėvės
lit. m-los mokinė.
(„Vaikų aidai“)

KREGŽDĖS ANT NUKRYŽIUOTOJO PEČIŲ

(Tęsinys)

— Ot gerai, gerai, — čirškėjo Greituolis, bet Svajotojai pagailo ligonio.

— Pačiulbėkim jam, — siūlė Svajotoja.

— Nereikia jo linksminti, nereikia, — čypsėjo Greituolis, — jo krautuvejė netikros svarstyklės, vyt vyt... Jis į knygas skolininkams prirašo. Jis juokiasi iš gerojo Kristaus, persiūsdė ir susirgo. Nereikia, vyt vyt!

Bet Svajotoja papurtė galvę:

— Žiūrėk, žiūrėk, kaip jis kencia. Jo niekas nelanko, pačiulbėkim. Ji pirmoji nutūpė ant palangės ir pradėjo linksmiai čiauškti. Nusileido ir Greituolis. Valandėlę ligonis gulėjo ramiai, paskui pravėrė akis ir išiklausė į paukščių čiurlius. Tokie geri linksmi balsai skamba ausyse. Jis pasisuko į langą ir pamatė kregždes. Tos pačios, kurias nuvijo. O tokios linksmos. Auksine giesmele sveikino jį. Suprato krautuvinkas, ko jos atskrido, ir šokosi iš lovos.

Moteris, kuri, budėdama prie ligonio, snaudė kėdėje, išsigando: Domininkas pamišo.

— Gulk, juk tu sergi, — kalbėjo ir norėjo atgal paguldyti, bet šis veržėsi prie lango. Moteris šaukėsi pagalbos. Dar negalėjo pajudėti, o štai — vaikšto!

— Vyt, vyt, — sušuko kregždės, pamačiusios besikeliantį Domininką, apsvirtę ore ir nuniro.

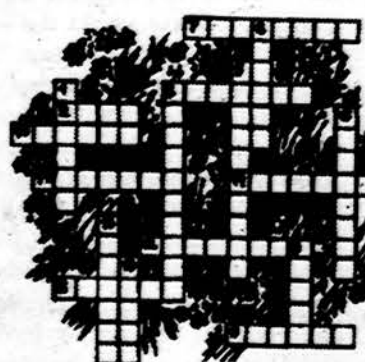
— Tos pačios kregždės! — šaukė krautuvinkas prie lango ir lydėjo akim, kol įskrido į bažnyčią.

Kilo gretimi namai, išgirdę pagalbos šauksmą, manydami, miršta, bėgo pas krautuvinką ir rado jį kambarielyje bevaikščiojantį. Jis buvo sveikas, lyg būtų nesirgęs, ir vis kartojo: kregždės, kregždės... Ir jie manė, kad ligonis pamišo, bėgo dar kitų atsivesti. Subėgusi visa gatvė suprato, kad jis tikrai išgyjo.

Kitą rytmetį, kai tik zakristijonas atidarė bažnyčią, žmonės plaukte plaukė. Rinkosi miestelėnai ir tolimi kaimai, nešdamiesi žalumynų šakeles ir giedodami šventas giesmes.

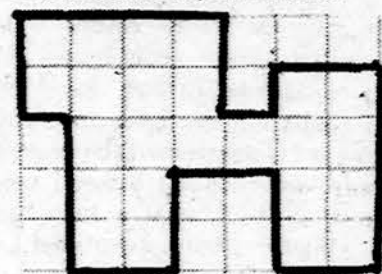
Paulius Jurkus
(Bus daugiau)

PAGALVOKITE NR. 16

1. Žinomame dail. Jono Damedelio istoriniame paveiksle matome Napoleono kariuomenę, grįžtant iš Rusijos, einančią Vilniuje pro puikius rūmus. Kaip vadinasi tie rūmai: Katedra? Gubernatūra? Reformatų bažnyčia? Rotušė? Meno darb. rūmai? Rytų ar Vakarų oficina? 2. Iš kur kilo žodis „gipsas“? 3. Kas išrado krepšinio žaidimą? Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis. 4. Juodas nešamas, margas netašytas. 5. Juodas puodas gale lauko verda. 6. (Kryžiažodis). Į tuščius langelius surašysite mįslių atsakymus. Kiekviena mįslė reiškia kurio nors augalo pavadinimą: 1. Trijų lentų dvaras. 2. Auga darže, bet ne žolė, su uodega, bet ne pelė. 3. Blizga kaip auksas, bėga kaip

vanduo. 4. Ažuolas ažuolaitis, šimtalapis, šimtašakis, ant viršūnės saulė teka. 5. Viršuje medžio ugnis dega. 6. Kielė lapelė lipo dangun lizdelio sukuti. 7. Kas yra be žiedo? 8. Jau na pana viena koja šimtą vyrų pakiloja. 9. Mėsos kūnas, kaulo pilvas. 10. Raudonas puodelis, baltas kamštelis. 11. Žiba kaip šilkas, kanda kaip vilkas. 12. Aš ne gėlė, bet iš gėlių, aš ne lapelis, bet iš lapelių. 13. Motina lauke, vaikai žemėje. 14. Saldus — ne medus, pakabintas nevarva. 15. Žaliose sūpynėse balti broliai supasi. 16. Viršuje medžio duona rūgsta. 17. Vasarą eglė, žiemą karvelė. Sudarė 4 kl. mokinė Vaida Stepėytė iš Šiaudiniškių kaimo, Vilkaviškio rajono. (7) (Brėžinėlis) duotą figūrą padalykite į 4 vienodas figūreles. Atsiuntė A. Petrušis. 8. Cuchulain yra legendarinis didvyris: a. Wales, b. Scotland, c. Ireland?

PAGALVOKITE NR. 15 ATSAKYMAI

1. Aukščiausias pasaulyje radijo bokštas yra Konstantinovo mieste, Lenkijoje. Jo aukštis 646 m (2,120 pėdų). Jis buvo pastatytas 1974 metais. Vilniaus TV bokšto aukštis 326 m ir 47 cm. Kremlius neleido lietuviams statyti — aukštesnio bokšto, kad Vilniaus bokštas nebūtų aukštesnis negu Maskvos bokštas. 2. 1410-1415 metais antipopiežiumi buvo Jonas XXIII, bet vėliau legaliai tapo vyskupu ir kardinolu. Jis mirė 1419 m. Florencijoje (L.E. 9-456, Boston, 1956). 3. Žodis „baldai“ kirtiuojamas kaip „žalsai“. 4. Dūmai. 5. Puodas verda. 6. Kryžiažodis apie Janiną Degutytę: 1. Mokytoja. 2. Rugelis dainuoja. 3. Lituanistės. 4. Pilnatis. 5. Vilniuje. 6. Kaune. 7. Dienos — dovanos. 8. Ugnies lašai. 9. Sniego lelija. 10. Purpuru atsiverusi. 11. Gamta. 12. Tėvynė. 13. Metai 1990. 14. Saulės pėdom. 7. Taškas „A“ yra Šiaurės ašigalyje. 8. Čempionatą laimėjo Los Angeles „Lakers“.

LINKSMIAU

— Lukai, apie ką taip ilgai kalbėjai su mokytoju?
— Du išminčiai visada turi apie ką pasikalbėti...

Dvi beždžionės stengiasi perpjauti atominę bombą. Trečia beždžionė tupi medyje, stebi, kaip darbuojasi jos draugės. Paskui klausia:

— O kas bus, jei šitas daiktas sprogs?

— Nieko baisaus, mes turime dar kitą bombą.

Susitinka dramblys skruzdėlė ir sako:

— Pervesk mane į kitą šalį per sieną.

— Gerai, tiksliai tu lijanomis apsvyniok.

Apsivyniojo dramblys lijanomis, skruzdėlė prisikabino prie jo ir patraukė pasienio link. Pamatęs pasienietis sušuko:

— Ei, stok! Kas tu?

— Skruzdėlė.